

IŠVADA

2018 m. rugsėjo 26 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2018 m. rugsėjo 26 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Viltanos Šakenytės peticiją „Dėl Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 7 straipsnio pakeitimo“ ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 7 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Sprendimas dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos I skirsnio „Lietuvos valstybė“, išskyrus šio skirsnio 9 straipsnį, bei XIV skirsnio „Konstitucijos keitimas“ nuostatų pakeitimo yra laikomas priimtu, jeigu tam pritarė daugiau kaip pusė piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus.“ Tai reikštų, kad pagal Referendumo įstatymo 7 straipsnio 4 dalį sprendimas pakeisti Konstitucijos 9 straipsnį būtų laikomas priimtu, jeigu tam pritarė daugiau kaip pusė piliečių, dalyvavusių referendume, bet ne mažiau kaip 1/3 piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktą nuomonę ir manydama, kad šioje peticijoje pateiktas pasiūlymas galimai prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos vientisumo ir darnos, teisinės valstybės ir atsakingo valdymo konstituciniams principams.

2018 m. birželio 30 d. Seimas priėmė Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XIII-1459. Šį Seimo priimtą įstatymą Respublikos Prezidentas vetavo ir gražino pakartotinai svarstyti Seimui 2018 m. liepos 11 d. dekretu Nr. 1K-1350 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo priimto Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1459 gražinimo Lietuvos Respublikos Seimui pakartotinai svarstyti“. Šiame įstatyme 7 straipsnio 3 dalis išdėstyta taip: „3. Sprendimas dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos I skirsnio „Lietuvos valstybė“, išskyrus šio skirsnio 12 straipsnį, bei XIV skirsnio „Konstitucijos keitimas“ nuostatų pakeitimo yra laikomas priimtu, jeigu tam pritarė daugiau kaip pusė piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus.“ Dėl šio įstatymo Seime yra įregistruotas Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti ar Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo Nr. IX-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymas (Nr...) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ projektas Nr. XIIIIP-2392.

Seimas 2018 m. rugsėjo 11 d. pritarė Prezidentės Dalios Grybauskaitės veto ir nusprendė abejones dėl konstitucingumo sukėlusias pataisas laikyti nepriimtomis.

Pareiškėjos peticijoje išdėstytas pasiūlymas reikštų, kad vieno Konstitucijos I skirsnyje esančio straipsnio – Konstitucijos 9 straipsnio pakeitimo referendumu tvarka (dėl mažesnės rinkėjų balsų normos) būtų lengvesnė, nei kitų Konstitucijos I skirsnyje „Lietuvos valstybė“ ir XIV skirsnyje „Konstitucijos keitimas“ esančių straipsnių. *Šis pasiūlymas savo esme (dėl lengvesnės vieno straipsnio, esančio Konstitucijos I skirsnyje „Lietuvos valstybė“, keitimo tvarkos) yra analogiškas 2016 m. gegužės 10 d. įregistruotam Referendumo įstatymo Nr. X-929 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4376, kuriuo buvo siūloma nustatyti lengvesnę Konstitucijos 12 straipsnio keitimo tvarką.* Seimo kanceliarijos Teisės departamentas 2016 m. gegužės 13 d. išvadoje įvertinęs šio įstatymo projekto atitikimą Konstitucijai konstatavo, kad „<...> toks projekte siūlomas įtvirtinti referendumo rezultatų nustatymas dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo gali iškreipti (ar net paneigti Konstitucijos apsaugos esmę) minėtą Konstitucijos priėmimo referendumu standartą (daugiau kaip pusės visų rinkėjų balsų), taip pat Konstitucijos vientisumo ir darnos, teisinės valstybės ir atsakingo valdymo konstitucinius principus“. Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas preliminariai apsvairstė šį įstatymo projektą ir 2016 m. gegužės 25 d. priėmė sprendimą, kad projektu siūlomos nuostatos pažeidžia Konstitucijos vientisumo ir darnos, teisinės valstybės ir atsakingo valdymo konstitucinius principus.

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo rudens sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Viltanos Šakenytės peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Viltanos Šakenytės peticijos kopija, 3 lapai.
2. Seimo kanceliarijos Teisės departamento 2018 m. liepos 30 d. raštas Nr. V-2018-6998, 2 lapai.
3. Išrašas iš Seimo Peticijų komisijos 2018 m. rugsėjo 26 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-14, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras

Janina Šniaukštienė, tel. (8 5) 239 6819, el. p. janina.sniaukstiene@lrs.lt